SLIMERFGOED.BE

‘Slim aan de slag met schoolerfgoed’
sessie ‘Leerlingen maken (de identiteit van) de school’, 26 mei 2021

Verslag presentatie ‘*Tijdscapsule 2050: *archeologen van de toekomst’
(Leen Alaerts – UCLL, namens Hans Vierendeel, Telescoop, Laken)

De proeftuin bestaat erin dat in een nieuwe school, nl. een Freinet-school die deel uitmaakt van het netwerk GO! samen met leerlingen van het basisonderwijs (6de leerjaar) een project wordt opgestart rond de identiteit van de school aan de hand van schoolerfgoed.

Centrale vraag hierbij is: hoe kan men in een ‘nieuwe school’ leerlingen betrekken bij de identiteitsvorming van de school? De opdracht van de leerlingen bestaat erin om vanuit het perspectief van ‘een archeoloog voor de toekomst’ een tentoonstelling samen te stellen waarin het voor een bezoeker duidelijk wordt waar de school voor staat. Ze bouwen een tijdscapsule voor de toekomst (2050).

Vraag voor de leerlingen hierbij is: “Welke foto’s, verhalen en voorwerpen moeten wij nu bijhouden, zodat mensen zich in de toekomst een beeld kunnen vormen over wat en hoe onze school nu is?”

Het project is opgebouwd in 5 fases waarbij telkens rond één bepaald thema wordt gewerkt: 1° museum en erfgoed, 2° onze school en zijn identiteit, 3° een Freinetschool, 4° een Cardijnschool, 5° werken aan de tijdscapsule.

Tijdens de eerste fase van het project werken de leerlingen rond de vraag: “wat is een museum, wat is erfgoed”? Via een legpuzzel (*think-pair-share*) en een foto-oefening leren zij wat een museum is of kan zijn. Ze leren de verschillende vormen van erfgoed kennen en onderscheiden (roerend, onroerend, geschreven, gesproken, beeld, kunst, materieel, immaterieel). In een tweede luik kijken zij met een erfgoedbril van de toekomst naar het heden. De werkvorm is het interview. Uitgangspunt is een voorwerp uit de klas waarbij men zich de vraag stelt waarom men het voor de toekomst zou bewaren en hoe men er in de toekomst naar zou (kunnen) kijken.

Tijdens de tweede fase van het project werken de leerlingen rond de identiteit van de school. Aan de hand van een stille brainstorm (*chalk talk*) gaan ze op zoek naar wat eigen is aan hun school. Tijdens de foto-opdracht (*photovoice*) nemen ze foto’s over wat ze fijn vinden in hun school.

Tijdens de derde fase werken de leerlingen rond de figuur van Célistin Freinet. Foto- en infofiches over het leven van Freinet worden besproken en chronologisch geordend. In het ‘*world café*’ praat men over de Freinet-principes.

Tijdens de vierde fase (nog in uitvoering) komt de figuur van Cardijn, zijn methode en principes en het succes van zijn kajottersbeweging in Laken ter sprake (thema van onderzoek en dialoog). De school uit Sint-Jans-Molenbeek komt immers terecht in de voormalige Cardijnschool van Laken.

In de eindfase worden de gekozen foto’s en objecten samengebracht in de tijdscapsule 2050.

Evaluatie
Het project is nog lopend. Fasen 1 t.e.m. 3 zijn achter de rug. Het eindproduct is nog in opmaak (zie resultaten van het groepswerk in de Google-drive). De ‘museum-doelstelling’ diende te worden herzien omwille van de ‘taligheid’ van de opdracht. Zowat alle leerlingen hebben een andere thuistaal dan het Nederlands. De museumopdracht werd hertaald in de vorm van een ‘tijdscapsule 2050’, waardoor ‘de beeldfactor’, een aantrekkelijk onderdeel voor de leerlingen, een meer centrale plaats kreeg. Verder speelde ook corona dit project parten, zowel inzake timing als voorbereiding. De aanwezigheid van zgn. ‘derden’ op de school, zoals de projectpartners van slimerfgoed.be, was het project ten goede gekomen.